Jaro III. Oktobro 1921 Numero 2.

BULGARA ESPERANTISTO

ABONPAGO
Bulgarlando 20 levoj
Fremdlan. 60sd. 1·50sv.f.
Aparta numero 10 sd.

MONATA ORGANO DE LA BULGARA ESPERANTISTA SOCIETO.

АБОНАМЕНТ:
Бжлгария 20 лева
Странство 1·50 шв. фр.
Отделен брой 2 лева

IVAN VAZOV.

Antaŭ unu jaro ĝuste ni donis en „Bulgara Esperantisto“ artikolon pri Ivan Vazov. La gaja festo de lia jubileo donis al ni tiam la okazon pri tio.

Nun funebra festo nin instigas reparoli pri la granda poeto de la bulgaroj.

Je la 22-a de septembro, j. k., estingiĝis tiu lumo. Je la 28-a de l' sama monato la bulgara popolo donis la lastan honoron al sia instruanto, kaj ĉe tondro de kanonoj la tero akceptis lian korpon.

Al la esperantistaro la nomo Ivan Vazov estas bone konata. Tre multaj el liaj rakontoj en esperanta traduko ornamis la paĝojn de plej diversaj esperantaj gazetoj. La unua lia verko, kiu aperis en esperanta traduko je aparta libreto, estas la rakonto „Ĉu li venas“. En jaro 1909 aperis kiel numero 13. de „Internacia Esperanta Biblioteko“ en Berlin kvin liaj rakontoj, sub titolo „Bulgaraj rakontoj“. Nun estas tradukata en esperanto ankaŭ lia granda kaj tutmonde fama romano „Sub la jugo“. — Per tiuj tradukoj la bulgara esperantistaro povis plej bone prezenti nian popolon al la fremda mondo.

Vazov estis tre proksima al la vivo kaj al la konceptoj de la popolo. Havante grandan poetan talenton, li sukcesis doni en sono kaj kanto ĉion, kion la popolo travivis.

Dum duona jarcento li gvidis, li inspiris la bulgarojn, kaj li esprimis ilian ĝojon kaj ĉagrenon.

La literatura heredaĵo, kiun li lasas al ni estas tre riĉa kaj diversa.

Pri nia lingvo li donis tielan opinion: „Esperanto estas la plej perfekta ĝis nun lingvo, kreita por proksimigi la homaron kaj fari ĝin pli alirpova al komunkulturaj trezoroj“.

Granda homo mortis. Granda estas la ĉagreno, en kiu dronas nia popolo. Ĉiu nia amiko komprenos ĝin kaj kondolence prenos parton en ĝi.

Bulgara Esperantisto.

Червения Крѫст и Есперанто.

Все по-ясно и по-ясно става, че Червения Крѫст и Зелената Звезда са братски емблеми.

Д-р Едмон Прива.

Няма по-ужасен момент за човечеството от войната. Тогава човек, сѫщия тоя човек, който се гордее сѫс своята цивилизация, с това, което той е изнамерил за улесняване и запазване на човешкия живот, за облагородяване на човешкия дух, — се обрѫща на животно. Войната го озверява и той поисква крѫвта на ближния си. Неговите радости, неговия вѫзторг сега се сѫстоят в това, да вижда и чува, че повече хора от неприятеля са убити. Каква нечовешка радост озарява лицето на войник, когато види снаряд попаднал сполучливо в група *човеци* — само защото те са от друг народ! — Войната прави човека да се забрави и да изгуби всичко човешко.

Цели четири години ние бяхме под гнета на това ненормално сѫстояние на човечеството, ние дишахме отровната атмосфера на войната, на человекоизтреблението, която ни заобикаляше отвред и която намирахме и в обществото, и в семейството, и в пресата, и в литературата, че дори и в цѫрквата.

И в това ужасно време на едно място полича човещината на човечеството. Един знак имаше, който напомняше на хората, че не е умряло още человеколюбието, макар и навсякѫде да вилнееше человекомразието. Това бе *Червения Крѫст*. Там опиянението от кѫрвопролитията и самозабравата в умразата трябваше да се преклонят пред любовта кѫм ближния, пред братската помощ кѫм ранения, болния, пленения, макар той и да е от противния лагер.

Кой от бѫлгарите не видя благодатта на „Червения Крѫст“? — Дали не болните и ранени, които виждаха в тоя знак своето спасение, дали не уморения отпускар, който тѫрсеше с очи на всяка гара сѫщия знак, защото там при него можеше да се подкрепи в хранителните пунктове, дали не най-сетне домашните на пленник, които хранеха надежди, че „Червения Крѫст“ ще изнамери техния близѫк, и пак той ще му препрати писмо или колет?

Обаче малцина се заинтересуваха да узнаят, кой и защо е уредил тази благодатна служба. Повечето не разбраха, че това е едно дружество, рожба на человеколюбиви идеи, че то е клон на един всемирен сѫюз, че и у неприятелите има такива дружества, че нашето и техните дружества се знаят още от мирно време и са се спогодили помежду си да помагат на всеки ранен, болен или пленен войник, без да гледат, дали той е от своите или от неприятелските войски. Малцина раз-

браха, че „ Червения Крѫст“, като дава тази помощ, ратува сѫщевременно и да разпространи и всади в човечеството тази висока идея за братство между хората от разните народи, която го е сѫздала и която го подтиква кѫм работа.

Червения Крѫст е всесветска организация и неговата цел е, да се опознаят и сближат помежду си народите, за да се запази *човещината на човечеството*. А сѫщата цел преследва и друго едно хуманно течение в нови времена: *интернационализѫма*, добил конкретна форма в *есперантизѫма*.

В практическо отношение твѫрде много е направил Червения Крѫст през тези шестдесет години, откак сѫществува. Обаче той не е постигнал още напѫлно задоволителни резултати в друга посока: да всади своите идеали в обществото и да превѫзпита народите в оня дух на братство и човещина, който дух е основа на неговата дейност. Дори самите членове на Червения Крѫст в своята подавляюща маса не са още почувствували напѫлно оная атмосфера на близост и общение между техните групировки от разни народности—а живее разделено, с местни интереси. Пѫрвата задача на Червения Крѫст в тази посока е: да направи, щото преди всичко неговите членове от разни народности да се опознаят, да се сближат, да добият сѫзнание за общата организация, която ги свръзва, да заживеят с общите интереси и идеали. По този начин членовете на Червения Крѫст, сами превѫзпитани в духа на неговите идеи, ще могат да станат и проводници на тези идеи в народните маси, да станат ратници за превѫзпитанието на народите.

А за да се постигне това, за да могат да се опознаят и сближат отделните клонове на Червения Крѫст в разните народи, те трябва да могат да се разбират. Явява се нужда от едно средство за това разбиране — нуждата от международен език.

Ние няма да повтаряме тук, през какви стадии е минал вѫпроса за международен език в историята на човечеството и какво е последното становище на учените и заинтересуваните по тоя вѫпрос. Доста много е писано и говорено по това. Ние само за лишен пѫт ще наблегнем на факта, че докато за речената цел се вѫрви по стария пѫт, да се препорѫчва на членовете да се сношават чрез френски, немски или английски езици, далеч няма да се отиде. Само отделни единици ще могат да постигнат това, а масите ще си останат далеч от този общ живот на всемирния сѫюз, чужди помежду си, както и до тогава.

(Следва.) **Ат. Д. Атанасов.**

Armenoj.

Pejo K. Javorov.

Vagantoj senhejmaj . . . rompaĵo malgranda
el ĉiam bravanta popolo-martir',
idar' de patrino-sklavino ploranta,
viktimoj de granda Libero-sopir', —
malgrasaj fremdlande jen ili drinkadas
en fia bordelo kun prema dolor',
konstante drinkadas, — korvundoj sangadas,
kaj kantas, sed kiel hom' kantas tra plor'.

Drinkadas, — suferojn, ĉagrenojn ebriaj
ja ili forgesos en kantoj, en rid',
droniĝos en vin' rememoroj iliaj,
en brusto ekdormos malsana spirit';
ekpendos la kapo, el ĝi malaperos
martira patrina mien', — en ebri'
sensenta kaj daŭra jam plu ne suferos
pro filan defendon petanta la kri'.

Safaro pelata de besto malsata,
diskuris kunuloj, batalis kun brav', —
tiran' rabianta, sangul' senkompata
por ĉiam jam ilin forigis per glav';
lasinte patrujon en sangoj, fumanta,
lasinte gepatran angulon en flam',
por tiu anaro anime ĝemanta
voj' nura — drinkejon — dekovras sin jam.

Kantadas . . . Ilia kant' estas sovaĝa,
ĉar koron doloran manĝetas vundar',
ĉar bolas malico — sur pala vizaĝo
senĉese ekfalas, ruliĝas larmar' . . .
ĉar koron prematan plenigas venenoj,
ĉar fajro la penson sekigas sen lim',
ĉar fulmas minace okuloj sangplenaj,
ĉar venĝon, nur enĝon soifas anim'.

Kaj vintra ventego kunkantas ekstere,
muĝegas, ĝemadas, en nokta aer',
ekkaptas turnvente kaj portas kolere
la kanton ribelan tra vasta la ter' . . .
kaj pli mallumiĝas la nokta ĉielo,
Kaj pli ekminacas la nokto de nord',
kaj ĉiam pli arde kantadas en ĉelo
l' anar', furiozas vent' ekster la pord'.

Drinkadas, kantadas . . . rompaĵo malgranda
el ĉiam bravanta popolo — martir' malgranda
idar' de patrino — sklavino ploranta,
viktimoj de granda Libero-sopir' —
ĉifonaj, malgrasaj, mizeraj drinkadas
en fia bordelo, sanganta kun kor',
drinkadas, — suferojn la vin' mortigadas,
kaj kantas, sed kiel hom' kantas tra plor'.

13. VII. 1921.

Trad. **Ivan Dobrev.**

Разноезичието е сждбоносно за гения и за напреджка; ако имаше всемирен език, той би спестил една трета от живота

Лайбниц.

El la intima libro de la Verdurbaj esperantoj.

LA LONGAJ ORELOJ.

Mi ne memoras pri kiu verko Nietzsche (Niĉe) diris, ke ĝi *ne estas por la longaj oreloj*.

Tiu ĉi penso restis engravurita en mia memoro — ĉar ĝi estas taŭga devizo de ĉiu nova movado.

Sama estas la sorto de ĉiuj novaĵoj en la mondo: suferi pro la longaj oreloj.

La longaj oreloj — tio estas la kritikanto en la fablo de la rusa poeto Krilov pri la najtingalo kaj ĝia juĝisto la azeno.

La longaj oreloj scias ĉion, ne lerninte ĝin. Jli ĉiam, estas pretaj paroli pri ĉio, diskuti, disputi, taksi kaj ridi. Ili ridas je ĉio, kion ili ne konas: alie ili montrus sian nescion.

La longaj oreloj timas la opinion de l' amaso. Tial ili penas konformigi sin al ĝi. Jli vivas nur kun ĝiaj komprenoj. Ili *ne kuraĝas* ekrigardi la novon. Ili rapidas eĉ antaŭ la amaso deklari sin kontraŭ ĉio nova, al kiu l' amaso ne estas kutiniĝinta.

La longaj oreloj estas la eterna haltigilo de la homa progreso. Ili ridis la grandegulojn Ili malhelpis la geniojn. Ili proklamis Kolumbon freneza, ili rompis la unuan vaporŝipon. Ili metis la dornan kronon sur la kapon de Kristo kaj daŭrigas ĝin metadi sur la kapon de ĉiu progresportanto.

Iliaj okuloj estas malfortaj kaj ne provas toleri la lumon,— kaj ili volas ĝin estingi.

Samideanoj, forgesu neniam: *ankaŭ Esperanto ne estas por la longaj oreloj.*

Akcipitro.

RIMARKIGO. Al la sama serio de skizoj apartenas ankau la legopeco „La lando de l' Espero“, aperinta en la lega parto de la „Lernolibro de Esperanto“ de At. D. Atanasov kaj Pan. At. Kolev.

Развейте флага!

Минаха дни на тежжк сжн,
Ей сипва се зората вжн;
Човечеството уморено,
Вжв кржв и мжки потопено,
На ножа спре зловещий звжн!

Настана време и за нас
Да му посочим в тоя час,
Че има пжт облян сжс лжчи,
Че то не трябва да се мжчи,
А дружно да вжрви ссж нас!

Развейте флага ни без свен!
Свети звездата ни зелена!
За Есперанто всеки ден
Да чува всеки отруден —
Да гржмне цялата вселена!

27. 9, 1921. Асен Жибаров.

XIII Унив. Есперантски конгрес.

(Проджлжение от брой 1).

През време на конгреса бяха получени множество поздравителни телеграми и писма, пжлни с благопожелания, от разни държавни учреждения и лица, обществени организации и авторитети. Лично дойдоха на конгресни заседания за да засвидетелствуват с силни слова пжлните свои симпатии: бившия министр на Народното Право в Чехия Habrmann и министра на Вжншните дела D-r Beneŝ. Предмет на особенно внимание от всички конгресисти, а даже и вжншни лица, бе вдовицата на покойния автор на Есперанто г-жа Клара Заменхоф — чието скромно държане не можеше да не вжзбуди джлбоко уважение.

*

Сжбота, 6 август, бе ден на раздяла, а трогателна бетя — не едни, не десятки, а стотици просжлзени очи можаха да се видят. Всеки един от конгресистите с неописуемо сжжаление чувствуваше че е заставен да напусне онова истинско международно братско общество, в което той бе щастлив да прекара няколко дни. Изблик на особени чувства овладяваше всички. Из устата на всеки едного се чуваха думите: „ĝis revido en Helsinki“ (до виждане в Helsinki*); мнозина ги изричаха, бидейки уверени, че ще могат да осжществят това бла-

*) В последното си заседание XIII конгрес прие, следния конгрес да стане в Helsinki (Хелсингфорс) — Финландия.

гопожелание, по-голямата част обаче изпускаха неволно тези думи, но знаеха, че скоро не ще имат вжзможност наново да преживеят подобни дни.

В голямата си част конгресистите отпжтуваха в по-големи или по-малки групи. Голем брой се записаха да вземат участие в устроените следконгресни екскурзии: едни кжм Виена, други кжм Будапеща, а трети из северозападна Чехия. Наново тем се удаде случай да изпитат чувства подобни на преживените в Прага. Напр. ония, които участвуваха в екскурзията, която посети градовете Мариенбад, Францесбад, Егер, Карлсбад и др. до Райхенберг, бяха на всякжде задушевно посрещани и приемани от тамкашните сжидейници, а почти всякжде, в техното посрещане, настаняване и приятно пребиваване ценно участие и сждействие указваше и местната официална власт.

Градове като Карлсбад, Мариенбад и др., които особено по това време са интернационални поради разнородноста на жителите, ставаха за ден два истински такива, защото там дойдоха хора от десятки народности, но хора сжвжршено не чужди едни за други, а свободно разбиращи се благодарение на едно гениално леко средство, Разбира се, това не можеше да не произведе джлбоко впечатление на всички, и на следния ден местната преса даваше джлги комюникета, пжлни с коментарии благоприятни за Есперанто.

*

Изобщо XIII Унив. Есп. Конгрес остави неизличими спомени у всеки от конгресистите. Той не можеше да не направи силно впечатление и на вжншната публика, без разлика на убеждения и взглядове — неесперантистите се убедиха, че вжпроса за международен език е нещо наложително, ценно.

За лишен пжт през тоя конгрес бе потвжрдена мисжлта на Максим Горки:

„Консерваторската мисжл упорито доказва, че Есперанто е утопия. Живата, закономерно развиваша се действителност, без да бжрза, винаги по-решително отблжсва аргументите на консерваторите".

П. А. Колев.

Esperanto instruata de oficialaj lektoroj en gimnazioj de Bulgarnjo.

Dum monato julio la parlamento de nia lando voĉdonis novan leĝon de publika instruado laŭ kiu (art. 143) Esperanto estos instruata kiel fakultativa studobjekto en la bulgaraj reallaj lernejoj.

La nova programo de instruado akiros povon komence de la venonta lerneja jaro.

Tamen, konsciante la altan valoron de internacia lingvo kaj en deziro pruvi sian plenan simpation al la esperanta movado, la ministro de publika instruado, Sro St. Omarĉevski, petis de Centra Komitato de Bulg. Esp. Societo liston de esperantistoj, kiujn li oficigos kiel lektorojn de Esperanto en gimnazioj dum la nuna jaro.

Per dekreto № 4841 de 7-a de oktobro Sro Ministro oficigas la nomitajn en la listo personojn kaj post kelkaj tagoj 29 oficialaj lektoroj komencos instruadi Esperanton en granda nombro da knabaj kaj knabinaj gimnazioj de Bulgarujo.

La bulgaraj esperantistoj rajtas esti fieraj pri nova grava sukceso kaj la tutmonda esperantistaro devaj ĝoji pri valora akiro.

Jen estas la listo de la lektoroj:

Georgi Atanasov — Sofia
Panajot At. Kolev — „
Stefan Minkov — „
Petr Taŝkov — „
Dimitr Simeonov — „
Janko Todorov — „
Metodij Tonev — Kjustendil
Ivan Mirovski — „
Stefan Radev — Haskovo
Ivan Conev — Sevlievo
Ivan Nenov — Razgrad
Marin Hristov — Breznik
Vladimir Lazarov — Vidin
Georgi Karanĝulov — Varna
Kosta Valev — Varna

Haral. Baĉvarov — Tirnovo
Vasil Gaŝevski — B. Slatina
Dim. Tuĝarov — Pazardjik
Jhak Beĥarov — „
Vlad. Mavrodiev — Nevrokop
Boris Ivanĉev — Loveĉ
Cvet. Cvetkov — Karlovo
Penko Petrov — Jambol
Vasil Tenĉev — Kirĵali
Nako Iliev — G. ĝumaja
Stojan Vasilev — Radomir
Ilia Silvestriev — Shumen
Jordanka Silvestrieva — Shumen
Simeon Simeonov — Pleven

ESPERANTO-MOVADO.

ENLANDA.

— Kiel oni scias, la VIII bulgara Esperanto - kongreso komisiis al la kongresa estraro prezenti al Sro Ministro de la publika instruado la respekton de la bulgara esperantistaro kaj peton, ke li akcelu la instruadon de esperanto en la bulgaraj lernejoj, laŭ la nova leĝo de l' pop. instr., oficigante instruistojn de esperanto. Je la nomo de la kongresa estraro Sro Petr Jordanov vizitis la Ministron kaj transdonis al li la respekton kaj la deziron de la kongreso. Sro Ministro Omarĉevski afable akceptis lin kaj promesis plenumi la peton. Lastatempe efektive la Ministerio de la pop. instruado petis de la B. E. S. nomaron de personoj kiuj povus instrui esperanton en la gimnazioj; ĝis nun la societo prezentis por tia oficigo 29 personojn en 20 urboj; poste ĝi prezentos alplenige ceterajn. Tio estas la unua grava sukceso de la nova societa jaro. *Samideanoj, la komenco estas bona, antaŭen!*

— Sro Georgi Aktarĝiev, nia prezidanto, estas nomita de la Ministro de l' pop. instruado membro de la komisiono, kiu preparos la novan programon por instruado en la realaj lernejoj. Nia prezidanto reprezentas en tiu komisiono la lernobjekton *esperanto.*

SOFIA. La 18-an de sept. okasis la jara kunveno de la Sofia sekcio de B. E. S.; ĝi estis daŭrigita la 25-an de l' sama monato, kiam venis multa kvanto de samideanoj. Oni pridiskutis la estontan agadon de la sekcio kaj akceptis multajn decidojn pri pli vigla propagando. En la dua parto de la kunveno (la 25-an) la sekcio esprimis sian grandan dankon kaj admiron pri la fervora kaj senlaca agado de F-ino Elena Toĉeva, per modesta donaco: la verko de Edmond Privat „Vivo de Zamenhof". — Nova grupa estraro estas elektita jene: prez. Dim. Simeonov, sekr. Dobrovski, kas. Dĵuĝev; kontrola komitato: G. Gaŝevski kaj G. Ganĉev. La jara kotizaĵo estas fiksita 24 levoj, pageblaj je kvar fojoj (trimonate).

La 4 an de oktobro la Sofia sekcio aranĝis paroladon *en esperanto* de Sro At. D. Atanasov pri la esperanta literaturo; ĝin sekvis diskutoj ankaŭ en esperanto. La parolado estis kontentige vizitita, sed faris impreson, ke pli multaj el la malnovaj esperantistoj ne ĉeestis. La kunvenon honoris per sia ĉeesto *Sro prof. Dro St. Mladenov*, kiu en la fino diris en esperanto al Sro Atanasov: „Mi komprenis ĉion". La ŝatata profesoro estas amiko de Esperanto, sed li konsideras ĝin nur kiel praktikan komprenilon en la scienco kaj en la ordinara vivo, ne tamen kiel lingvon de belarta kreado.

AJTOS. La 13. de sept. la loka grupo „Ondo“ havis jaran kunvenon. Elektita nova komitato: prez. Konst. p. Kiprilov, vicprez. Vl. Marĉev, sekr.-kasisto Ivan p. Dimitrov.

GABROVO. La 7 an de sept. la prez. de B. E. S. Sro Georgi Aktarĝiev vizitis la lokan grupon „Verda torĉo“; li faris du paroladojn pri Esperanto en la vira kaj en la knabina gimnazioj; la paroladoj estis amase vizititaj de gelernantoj.

HASKOVO. La loka grupo „Radio“ malfermis kurson por geurbanoj; ĝin gvidas nia malnova kaj tre fervora samideano leŭtenanto Stefan Radev; ĉe la malfermo de l' kurso paroladis pri Esperanto la grupa prezidanto Sro D. Miĥailov.

BURGAS. Komenciĝas vigla agado. Sro Konst. Kiprilov (prez. de la Ajtosa grupo), vizitis la urbon kaj faris tre sukcesan paroladon. La movadon gvidas Sroj Ĉervenakov kaj subleŭt. Nikolaj Atanasov.

KIRGHALI. La 4-an sept. ĝenerala kunveno, en kiu la prez. Sro Vasil Tenĉev raportis pri la kongresoj en Sofio kaj Plovdiv. Baldaŭ malfermota kurso. Aranĝata estas vesprefesto.

PETRICH. Viglan propagandon komencis nia brava amiko Sro Teodor K. Popov inter la gimnazianoj.

SHUMEN. Nova kurso komenciĝis por perfektigo la 10-an de sept.; gvidanto Sro Ilia Silvestriev. La 11-an de sept. Sro Georgi Aktarĝiev parolis publike pri Esperanto; tiuokaze la loka grupo „Vekiĝo“ aranĝis ekspozicion de esp. libroj, gazetoj kaj korespondaĵoj. La loka ĵurnalo „Shumenski Vesti“ raportis pri la parolado kaj ekspozicio.

Nia malnova kaj fervora samideano Sro Dimitr Kanĉev faris al la loka grupo gravan donacon: parcelon en la mezo de l' ubro, proksimume 1000 kv. metrojn, por konstrui en templimo de 10 jaroj specialan Esperanto hejmon kun Esperantolernejo; li donacis ankaŭ 10,000 levojn por komenca fundo por la estonta konstruaĵo. La grupo skribas al ni: „Tiu gesto de sindonemo al Esperanto restos skribita per orliteroj en la analoj de l' grupo kaj lumos kiel sekvinda modelo sur la kampo esperanta en nia lando. — Vivu la malavara oferinto por Esperanto Sro Dimitro Kanĉev“. La sama Sro D. Kanĉev disponigis ejon por la nova kurso en sia loĝejo.

A L I L A N D A.

ЛИГАТА НА НАРОДИТЕ в общото си заседание на 15 септември н. г., по повод направеното предложение от делегатите на 13 джржави, е решила да впише в дневния ред на следното сжбрание вжпроса за преподаването Есперанто в училищата, като е вжзложила на главния секретарият да приготви до тогава пжлен и документиран рапорт изобщо по вжпроса и специално за достигнатите вече фактически заключения от изследвания и резултати.

ЛИГАТА ЗА ЗАЩИТА ПРАВАТА НА НАРОДИТЕ *(Ligue International la Défence des Peuples)* в недавна сжстоялия се в Женева конгрес (1—10 септември) е приела следния параграф (§ 10) в правилника си:

„Официалните езици на лигата и нейните конгреси са френския и неутралния помагален език Есперанто“.

Освен това се е решило:

В официалния орган на Лигата постоянно ще се дават сведения за Есперанто, а по-важните статии ще се предават в резюме на Есперанто.

Лигата ще има специален „Есперантски Секретариат“.

След речта на Dr E. Privat за „Справедливостта на езиковия вжпрос“, конгреса единодушно е приел следната резолюция:

„Конгреса за Правата на Народите констатирайки, че сега владеющия езиков режим в международните сношения е далеч да реализира максималното практическо удобство и равенство за всички, което нещо трябва силно да се желае, изисква, щото Лигата на Народите в най-скоро време да препоржча на своите членове постепенното вжвеждане на Есперанто в училищата, като помагален език, който ще улесни непосредствения контакт между народите и контрола им вжрху международните отношения“.

III КОНГРЕС НА „ВСЕСВЕТСКОТО БРАТСТВО“ (World-Brotherhood), станал в гр. Прага, е приел следното предложение на г. W. D. Ralph (Лондон).

„Сжс страни, дето английския език не се говори, кореспонденцията на централното бюро да се води на Есперанто.

Конгреса препоржчва образуването есперантски групи в секциите на „Всесветското Братство“ вжв всички страни.

МЕЖДУНАРОДНИЯТ УНИВЕРСИТЕТ в Брюксел: от 20 август до 5 септември са говорили: г. Chavet за вжзпитателното значение на Есперанто, г. Demarcy (лисансие по правото) за лесността и практичността на Есперанто и г. Muffang (проф. в лицея в Angers) за Есперанто от граматична точка гледище.

ФРАНЦИЯ. Тжрговската камара в Lyon е приела единодушно резолюция напжлно благоприятна за Есперанто, в която между другото се казва:

„Считайки, че от мненията на научни дружества и специалисти филолози следва, че езикжт Есперанто притежава всички необходими качества на ясност, точност, богатство и простота в строежа, които позволяват вжзприемането му като международен; . . . . . тжрговската камара в Lion изразява желание да се отварят сжкратени курсове, чиято задача да се ограничи преди всичко в четене на Есперанто и, ако е нужно, отговаряне на тжрговски писма, като се използува есперантската граматика и речник“.

РУСИЯ. По инициативата на петроградското еспер. дружество е образуван Всерусийски Есперантски Комитет за подпомагане гладуващите; в ржководенето влизат: А. Г. Биковская, Н. В. Девятнин, К. Мюлбер, В. А. Селиваякин, Г. Чаче, Е. Дрезен, Майнов, Дмитриев, Радиков — Нерадов и Амброз.

Комитета е издал позив до всесветското есперантство, в който апелира за основаване есперантски комитети за сжбиране помощи за пострадалите от сушата в Русия.

От апела извличаме следния пасаж:

„. . . Драги сжмишленици! Докажете на целия свят, че ние не сме само есперантисти идеалисти, които изключително само пропагандират идеята за международен език! Докажете, че ние имаме тоже и интернационално сжрце и душа, които са способниджлбоко да чувствуват, а сжщо и енергично да се борят срещу подобни нещастия и бедствия и да ги победят! . . .“

— Пжрвата конференция на националните меншества при Руската Комунистическа Партия в самарската губерния (15—19 май н. г.) е приела добре аргументирана резолюция за Есперанто, с която между другото се настоява за най-скорошното му вжвеждане в училищата и признаването му като официален език на Р. С. Ф. С. Р. при сношенията ѝ с чужбина.

— Преди III Конгрес секретариата на Коминтерна е назначил особена комисия под председателството на Погани, бивш комисар на Народната просвета в Сжветска Унгария (в комисията влизат и Анри Гилбо и Ханс Ичнер). Комисията се е обжрнала до делегатите на партиите от Коминтерна с специално изложение вжрху вжзможноста, нуждата и ползата да се приеме международен език от Коминтерна и че изкуствения език напжлно задоволява изискванията за такжв.

— Делегат на Ески*) на III Конгрес на Коминтерна е Орт Сункам. На конгреса присжтствуват няколко есперантисти делегати на комунистически партии; Магер (Швейцария) и Наманчун (Корея) водят усилена агитация за Есперанто по повод анкетата водена от Погаии (Унгария) Анри Гилбо (Франция) и Хаче Ичнер [Швейцария].

*) Ески = есперантска секция при Комунист. Интернационал.

MEMORU!

Ĉiu grupo devas:

1. Aliĝi al B. E. S. kaj esti ĉiam regula al ĝi.
2. Havi nepre ĉiusemajnajn kunvenojn.
3. Ricevadi almenaŭ kelkajn eksterlandajn gazetojn esperantajn.
4. *Abonigi siajn membrojn je „Bulgara Esperantisto“*
5. Atenti kaj interesiĝi konstante pri la Eaperanto-movado en kaj ekster nia lando
6. Helpadi per ĉiuĵ fortoj la komunan agadon.
7. Scii, ke la vivo de la komuna societo estas en la grupoj kaj ke ĉiu sukceso de la societo estas ĝia propra sukceso.
8. Prezentadi sin al la publiko kiel kulturcela organizaĵo en ĉiu okazo.

Ĉiu esperantisto devas:

1. Esti membro de la loka grupo kaj per ĝi de B. E. S.
2. Esti plej regula vizitanto de la esperantaj kunvenoj.
3. *Aboni nepre la organon de la societo „Bulgara Esperantisto“.*
4. Legadi esperantajn librojn kaj gazetojn.
5. Konstante perfektigadi siajn konojn pri la lingvo.
6. Scii, ke la grupo vivos, se la grupanoj vivigos ĝin.
7. Konsciadi, ke li estas tiom valora por la movado, kiom ĉiu cetera, kaj lia helpo ne estas malgrava
8. Ĉiam memori pri la celo de la grupo kaj societo.

Nur tiel ni atingos la triumfon!

БЖЛГАРСКО
ЕСПЕРАНТСКО ДРУЖЕСТВО
№ 20.
1 октомври, 1921 год.
СОФИЯ,

ОКРЖЖНО.

До всички
есперантисти и есперантистки групи
в Бжлгария.

В заседанието си на 20 септември т. г. Централния Комитет на Б. Е. Дружество, по повод апела от Всерусийския Есперантски Комитет за подпомагане гладуващите, считайки, че наложителен джлг на всеки идеен есперантист е да докаже, че Есперанто сждржа и нещо повече от език.

р е ш и:

Бжлг. Еспер. Дружество открива между есперантистите в сраната подписка за сжбиране помощи за пострадалото

от сушата население на приволжските области и подканя всички без отлагане да се отзоват най-щедро на апела на руските есперантисти.

Централния Комитет счита, че секциите на Дружеството, освен сжбраното с подписка, могат да допринесат много, като определят за целта и част от приходите от откритите курсове или от уредени забавления и пр.

При предаване по предназначение сжбраните от Дружеството суми, ще бжде изрично упоменато: „ОТ ЕСПЕРАНТИСТИТЕ В БЖЛГАРИЯ“.

Samideanoj, сжзнайте, че бжрзата помощ е двойна помощ и веднага пратете своята лепта!

Всичко да се адресира до касиера на дружеството.

Председател: (п.) Г. АКТАРДЖИВ.
Секретар: (п.) ДИМ. СИМЕОНОВ.

БЖЛГАРСКО
ЕСПЕРАНТСКО ДРУЖЕСТВО
№ 35.
14 октомври, 1921 год.
СОФИЯ.

ОКРЖЖНО.

До
Бжлгарските Есперантисти.

Некои софийски есперантисти получиха покани за записване абонати за в-к „Световник“ — вестник за пропаганда на есперанто, който ще се издава в Плевен. Поканата е анонимна и интересно е, че ни един от старите есперантисти или от членовете на Централния Комитет не са получили такива покани. Ние не знаем, кой или кои са взели инициативата за това ново издание, но вжв всеки случай можем да заключим, че това са нови есперантисти, които не са в течение на есперантизма нито у нас, нито в чужбина.

От години вече в есперантската преса се обжрна внимание на прекалената наклонност у някои есперантисти да издават нови есперантски списания и вестници, без да вземат под внимание, дали с това не ще отслабят старите. Изглежда, че инициаторите не са чели есперантските списания и не знаят мотивите за този повик на сериозните есперантски списания.

В Бжлгария са излизали ред такива случайни издания (Trumpetisto, Semo, Култура и пр.) — и ако новите редактори знаеха миналото на нашето движение, щяха да разберат и причините, защо нито едно от тези издания не можа да се закрепи и да излиза и днес.

Делегатите на VIII конгрес на бжлгарските есперантисти, като взеха пред вид, че делото не ще спечели от нови списания, докато не се сжздадат условия за тяхното сжществуване, а напротив, ще изгуби, тжй като не ще може да се усили сегашното списание, приеха единодушно забележката кжм чл. 23 (19 при новите изменения) от устава на Бжлгарското Есперантско Дружество, която изглежда, че сжщо не е известна на новите редактори на проектирания вестник.

В разпратените покани се казва, че това е единствения в Бжлгария пропагандически есперантски вестник, което сжщо е неверно и сжщо зле говори за познанията на младите редактори в областта, в която те са се наели да работят с перото си, от което следва, че делото, за което те се залявят, не ще много да спечели от тяхната „помощ“.

И тжй хора, които не са следили есперантската преса, които не познават есперантското движение в Бжлгария нито в миналото, нито сега, които не смеят да излязат открито пред света, се наемат да ржководят това движение чрез печатно издание. Чудна самонадеяност! . . . но бжлгарските есперантисти не са деца, а пжк сериозните хора искат, щото този, който ще ги учи, да знае поне малко повечко от тях. А факта, че издателите излизат много анонимно, кара всекиго да се сжмнява дори в чистосжрдечието им.

Освен това, като вжрх на всичко, в поканата се казва, че вестника щял да излиза „непериодически“ (?). Ние се сещаме, като какво са искали да кажат редакторите с това, но все пак този израз говори, че тези „редактори“ още не са разбрали елементарните термини на журналистиката.

Всичко това говори, че новото начинание е едно несериозно дело и Централния комитет на Бжлг. Еспер. Д во кани бжлгарските есперантисти да не отвличат вниманието си в него, а да следват неуморно пжтя на Бжлгарското Есперантско Дружество. — ПРАВО КЖМ ЦЕЛТА!

(п.) Председател: Г. АКТАРДЖИЕВ

(п.) Секретар: Д. СИМЕОНОВ.

Sciigoj – Известия.

DE LA SOCIETO.

La oficiala adreso de la societo estas: *Bulgara Esperantista Societo, bul. Maria Luisa, 46, Sofia.*

Ni donos la adresojn de la apartaj personoj, kiuj gvidas la aferon en Sofia kaj en la ceteraj urboj, por esti sciataj de la personoj, kiuj interesiĝas pri ili.

En Sofia:

Georgi Aktardĝiev, prez. B. E. S., str. Lomska 32.
At. D. Atanasov, vicprez. de B. E. S., Oboriŝte, 44.
Pan. Kolev, kasisto de B. E. S., Regentska, 19.
Dim. Simeonov, sekr. de B. E, S. kaj prezidanto de la Sofia sekcio, str. „Car Boris“ 53.
Georgi Gaŝevski, membro de C. K., bul. Maria Luiza, 46.
F-ino Elena Toĉeva, bibliotekistino de B. E. S., str. Sv. Kiril i Metodi, 80.

Георги Актарджиев
„Ломска", 32.
София.

Georgi Fandikov, membro de C K., str. Esperanto, 1, Sofia V.

Stefan Minkov, del. U. E. A., Niŝka 77.

Ni insiste petas la grupojn kaj la apartajn esperantistojn en ĉiu urbo kaj vilaĝo sciigi al ni la precizan adreson de la personoj, kiuj estas la gvidantoj de la Esperantismo en tiu loko.

DE LA SEKRETARIO.

La sekretariejo de Societo petas la grupojn adresadi la sendatan por ĝi korespondaĵon nepre laŭ la adreso de la Societo: bul. Maria Luiza, 46; oni ne skribu en oficialaj leteroj privatajn aferojn, ĉar tio estas tre maloportuna!

DE LA REDAKCIO.

La redakcio petas ĉiujn esperantistojn en nia lando, kiuj tradukas bulgarajn literaturaĵojn en esperanto, sciigi, kiun verkon nome ili tradukas; poste ĝi donos la nomaron de la tradukataj verkoj, por evitigi samtempan tradukon de sama verko. Estus tre dezirinde fari ankaŭ plenan bibliografion de verkoj el bulgara literaturo, aperintaj en esperanta traduko apartalibre aŭ en gazetoj, ĉu enlandaj, ĉu eksterlandaj.

— Редакцията получи от г. Цв. Стайков, секр. на конгреса на Млад. Еспер. Сжюз следната резолюция, взета от конгреса:

1. Младежкия Есперантски Сжюз в Бжлгария се счита за клон на Централния Бжлгарски Есперантски Сжюз.

2. Пжрвият се ползува с пжлна автономност и е задължен кжм последния само морално, а при обща акция и материално.

3 За орган на Млад. Есп. Сжюз служи органжт на Центр. Бжлг. Есп. Сжюз „Bulgara Esperantisto" до издаването на собствен такжв.

Бележка редакцията.

Хубаво е взетото решение, но ние не знаем, вжз основа на какво Централния Комитет на Бжлгарското Есперантско Дружество (да се има пред вид, че то не се казва „Централен Есперантски Сжюз" !) би приел членове, които имат само морални, но не и материални задължения. Нали неговите действия се ограничават от Устава — този основен закон, приет от всички бжлгарски есперантисти, които са решили да работят зпдружно? Пред Дружеството всички влизащи в него организации трябва да имат еднакви права и задължения.

В последния момент, след напечатването на броя, ни се сжобщи, че, есперан. пропаг. в. „Световник" се обржща на еспер. пропаг. библиотека „Световник" за да се избегнат нежеланите недоразумения между бжлгар. есперантисти. В следния брой следва подробно изложение.

REDAKCIA KOMITATO

At. D. Atanasov.. Pan. At. Kolev. Ivan Dobrev.

Adreso de la redakcio: Bul. Maria Luiza, 46 Sofia (Bulgarujo).